

Werkwijze en spelregels pilot gevel- en boomtuintjes

Aanleiding

Er is geen beleid voor het aanleggen van geveltuintjes of het beplanten van boomspiegels. Het aanleggen van geveltuintjes is op dit moment niet toegestaan en in het reguliere onderhoud van de boomspiegels wordt op dit moment geen rekening gehouden met boomtuintjes. Om gevel- en boomtuintjes mogelijk te maken moet er dus eerst een werkwijze en regels opgesteld worden om dit toe te staan.

Toelichting

Voor geveltuintjes wordt gestart met een pilot van maximaal 30 tuintjes. Dit doen we omdat de werkwijze voor geveltuintjes voor onze gemeente nog nieuw is en we op kleine schaal willen experimenteren en zien wat wel werkt en wat niet. Zo kunnen we de werkwijze optimaliseren voordat we deze breed uitrollen in de gemeente. Daarnaast worden in de voorgestelde werkwijze verschillende werkzaamheden door de gemeente uitgevoerd. We gebruiken de pilot van een jaar ook om beter inzicht te krijgen in de interesse voor geveltuintjes en hoeveel uren en budget we voor de uitvoering moeten reserveren. Bij succes wordt aan het college voorgelegd om het project over de gehele gemeente uit te rollen.

We vinden het belangrijk dat deze 30 tuintjes niet over de gemeente verspreid worden maar op bepaalde locaties geconcentreerd worden. Daarom werken we met gezamenlijke initiatieven van inwoners. Hierdoor is de impact van de tuintjes groter (zowel visueel als vanuit het oogpunt van biodiversiteit) en kunnen inwoners gezamenlijk het onderhoud van de tuintjes regelen. We verwachten dat dit ten goede komt aan de levensduur van een initiatief. Daarnaast is dit voor de gemeente praktisch. Zo is het aantal locaties waar grondwerkzaamheden uitgevoerd moeten worden beperkt en kunnen deze werkzaamheden op een locatie allemaal op hetzelfde moment uitgevoerd worden.

Voor de boomtuintjes wordt gestart met een pilot van maximaal 50 tuintjes. Het toelaten van boomtuintjes betekent in verhouding met geveltuintjes een minder ingrijpende wijziging in onze werkwijze, daarom kan het aantal tuintjes in de pilot wat hoger zijn. Voor de gemeente betekent dit vooral dat bijgehouden moet worden welke boomspiegels niet in het reguliere onderhoud meegenomen moeten worden. De pilot dient daarnaast om te zien in hoeverre de beplanting in boomtuintjes zal aanslaan. We verwachten dat niet alle beplanting in alle boomspiegels zal werken. De pilot gebruiken we om hier een beter beeld van te krijgen. Ook hier werken we met een pilot van een jaar. Na een jaar wordt geëvalueerd of we de pilot omzetten in definitief beleid.

Hieronder hebben we de kaders, werkwijze en de spelregels van deze pilot uitgewerkt.

Geveltuintjes

Kaders pilot geveltuintjes

1. De pilot duurt 1 jaar. Na 1 jaar wordt met de deelnemers van de pilot geëvalueerd.
2. Geveltuintjes moeten bij de gemeente aangevraagd worden.
3. Geveltuintjes kunnen pas aangelegd worden als deze aanvraag toegekend is.
4. Geveltuintjes worden uitgevoerd als een gezamenlijk project van meerdere bewoners wonend bij elkaar in de buurt, bijvoorbeeld in een (deel van) een straat. Dit betekent dat geveltuintjes niet individueel aangevraagd kunnen worden, maar alleen als een initiatief van meerdere bewoners. Wanneer hiervan sprake is wordt beschreven bij Spelregels geveltuintjes.
5. Per straat / straatzijde is er 1 aanspreekpunt
6. De pilot gaat over een maximum aantal van 30 tuintjes. Als dit maximum bereikt is worden er gedurende de pilotperiode geen nieuwe aanvragen toegestaan. Toestaan van een aanvraag gebeurt op volgorde van binnenkomst van een volledige aanvraag. Als er na het bereiken van het maximum van 30 tuintjes binnen een al eerder toegekend initiatief tuintjes toegevoegd willen worden, wordt eventuele toevoeging per situatie bekeken.
7. Geveltuintjes moeten voldoen aan voorwaarden zoals bij Spelregels geveltuintjes omschreven.
8. De grondwerkzaamheden voor een geveltuintje worden door de gemeente uitgevoerd.
9. De gemeente volgt in de pilot de bij Werkwijze geveltuintjes omschreven werkwijze.

Werkwijze geveltuintjes

1. Nadat de werkwijze en spelregels pilot gevel- en boomtuintjes door het college is vastgesteld wordt deze gepubliceerd in Middenstandbelangen en op social media.
2. Een geveltuintjes-initiatief kan zich via de website van de gemeente aanmelden. Om in aanmerking te komen voor een geveltuintjes gelden voorwaarden. Deze zijn in de paragraaf Spelregels geveltuintjes terug te vinden.
3. De gemeente beoordeelt of de locatie geschikt is voor geveltuintjes. Zo moet de stoep voldoende breed zijn om veilig een tuintje aan te kunnen leggen en mogen er geen kabels en leidingen te dicht aan de oppervlakte liggen.
4. De gemeente geeft toestemming voor het initiatief en stuurt de ambassadeur overeenkomsten voor de deelnemers.
5. De overeenkomst wordt door alle deelnemers getekend en vervolgens wordt een afspraak ingepland voor het uitvoeren van de grondwerkzaamheden door de gemeente.
6. De gemeente voert de grondwerkzaamheden uit (*verwijderen tegels, gebruik van tegels als rand om de stoep op te sluiten, tuinaarde aanbrengen*)
7. De bewoners kiezen de planten volgens de spelregels. Hierbij wordt samengewerkt met het IVN. Ook wordt gezamenlijk gekeken of het mogelijk is regenwater in de tuintjes op te vangen of de regenpijp af te koppelen.
8. De deelnemers beplanten de tuintjes en zijn verantwoordelijk voor onderhoud. De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de tuintjes. Als een tuintje niet goed onderhouden wordt, helpen ze elkaar en spreken ze elkaar aan.

Spelregels geveltuintjes

Wanneer komt je woning in aanmerking voor een geveltuintje?

- Je bent samen met je burens / straatgenoten een initiatief gestart om geveltuintjes aan te leggen.
- Jullie hebben geen voortuin.
- De voorkanten en/of zijkanten van jullie woningen liggen direct aan openbaar gebied zoals een straat met een stoep of een voetpad.
- De stoep is breed genoeg om geveltuintjes te realiseren. Dit betekent dat er na aanleg voldoende vrije ruimte is voor bijvoorbeeld rolstoelgebruikers of kinderwagens. Er zijn daarnaast geen andere belemmeringen zoals kabels en leidingen. De gemeente beoordeelt dit vooraf.

Waar moet een geveltuintjes-initiatief aan voldoen?

- Er zijn minimaal 3 bewoners aangesloten bij het initiatief die een geveltuintje aan willen leggen volgens de hieronder beschreven spelregels. Als een locatie uit minder dan 6 woningen bestaat kan in overleg met de gemeente besproken worden of een kleiner aantal deelnemers ook mogelijk is.
- De locatie heeft minimaal 1 ambassadeur. Deze ambassadeur is het aanspreekpunt van de straat en contactpersoon voor de gemeente.

Hoe kun je je aanmelden?

- Meld je initiatief aan via het aanvraagformulier op de website van de gemeente.
- De gemeente gaat nu beoordelen of je locatie geschikt is en aan de voorwaarden voldoet.
- Als je locatie voldoet zal de gemeente de ambassadeur van je initiatief flyers/overeenkomsten sturen. Deze moeten door alle deelnemers ondertekend worden.
- Als de overeenkomsten ondertekend zijn maakt de gemeente met de ambassadeur een afspraak om de voorbereidende grondwerkzaamheden (verwijderen stoeptegels en aanbrengen tuinaarde) uit voeren.

Waar moet het tuintje aan voldoen?

- Het geveltuintje ligt direct tegen de voorgevel of zijgevel van de woning aan
- Je geveltuintje mag niet breder zijn dan de woning
- Een geveltuintje is maximaal 1,5 stoeptegels (45 cm) breed. Als er goede redenen zijn om de tuintjes breder te maken kan de ambassadeur dit met de gemeente bespreken.
- Het geveltuintje is niet groter dan 5 m²

Waar moet je op letten bij het aanplanten en onderhouden van je geveltuintje?

- Haal niet zelf de stoeptegels uit de grond! De gemeente komt de stoeptegels verwijderen en het grondwerk voor het tuintje uitvoeren.
- Graaf bij het beplanten niet dieper dan 40 cm in verband met kabels en leidingen. En wees voorzichtig tijdens het graven. Boomwortels en kabels en leidingen mogen niet worden

beschadigd. Wanneer je kabels of leidingen tegenkomt moet je meteen contact opnemen met de gemeente of de kabelbeheerder.

- In het geveltuintje mogen alleen planten worden gezet. Hekjes, muurtjes, lampen of andere objecten zijn niet toegestaan.
- Voorkom overlast voor voorbijgangers. Plant geen planten die overhangen, doornen of stekels hebben of giftig zijn.
- Plant geen bomen en plant geen planten met een sterk wortelstelsel zoals bamboe. Kies bij voorkeur planten die biologisch zijn en meerwaarde hebben voor vogels en/of insecten. Hierbij kan samengewerkt worden met het IVN.
- Kijk of je in je geveltuintje regenwater kunt opvangen.
- Je bent zelf verantwoordelijk voor de aanschaf van de beplanting en voor het onderhoud daarvan. Als het onderhoud achterblijft, verzoeken wij je binnen een redelijke termijn de situatie te herstellen. Als dat niet gebeurt, zal de gemeente het geveltuintje weghalen.

Let op!

- Bij een aanvraag voor een tuintje wordt eerst door de gemeente gekeken of de locatie geschikt is. Zo moet bijvoorbeeld de stoep breed genoeg zijn. Als de locatie niet geschikt is kan er geen geveltuintje aangelegd worden.
- De grond waarop het geveltuintje komt is en blijft eigendom van de gemeente.
- Huur je? Vraag dan de huiseigenaar om toestemming en voeg deze toestemming bij je aanvraag.
- De grond moet voor de gemeente en nutsbedrijven altijd bereikbaar zijn voor werkzaamheden, bijvoorbeeld als er een storing is. Het kan zijn dat de gemeente of nutsbedrijven tijdens werkzaamheden begroeiing moeten verwijderen. Als er schade optreedt kan deze niet op de gemeente of de nutsbedrijven worden verhaald.
- Het is niet toegestaan om het formaat van de geveltuin na aanleg te wijzigen.
- Indien je verhuist, kan de nieuwe bewoner het geveltuintje overnemen. Dit kan de nieuwe eigenaar doen door een flyer/overeenkomst in te vullen en te ondertekenen. Stemt hij/zij daar niet mee in, dan moet de stoep terug naar de oorspronkelijke staat. Neem dan contact op met de gemeente.
- Goten en ontluchttingsroosters in de gevel moeten vrij blijven.

Boomtuintjes

Kaders pilot boomtuintjes

1. De pilot duurt 1 jaar. Na 1 jaar wordt met (een vertegenwoordiging van) de deelnemers van de pilot geëvalueerd.
2. Boomtuintjes moeten bij de gemeente aangevraagd worden.
3. Boomtuintjes kunnen pas aangelegd worden als deze aanvraag toegekend is.
4. De pilot gaat over een maximum aantal van 50 tuintjes. Als dit maximum bereikt is worden er gedurende de pilotperiode geen nieuwe aanvragen toegestaan. Toestaan van een aanvraag gebeurt op volgorde van binnenkomst van een volledige aanvraag.
5. Boomtuintjes moeten voldoen aan voorwaarden zoals bij Spelregels boomtuintjes omschreven.
6. De gemeente volgt in de pilot de bij Werkwijze boomtuintjes omschreven werkwijze.

Werkwijze boomtuintjes

1. Nadat de werkwijze en spelregels pilot gevel- en boomtuintjes door het college is vastgesteld wordt deze gepubliceerd in Middenstandsbelangen en op social media.
2. Deelnemers kunnen zich via de website van de gemeente aanmelden. Om in aanmerking te komen voor een geveltuintjes gelden voorwaarden. Deze zijn in de paragraaf spelregels boomtuintjes terug te vinden.
3. De gemeente brengt tegel bij boomspiegels aan om te markeren dat deze boomspiegels niet meer meegenomen worden in gemeentelijk onderhoud.
4. Boomspiegels worden uit gemeentelijk onderhoudsplanung gehaald. Dit betekent dat de gemeente hier dus geen onderhoud meer doet.
5. De deelnemer kiest de planten en volgens de spelregels. Hierbij kan samengewerkt worden met het IVN.
6. De deelnemer beplant de boomspiegels en is verantwoordelijk voor onderhoud. Als een boomspiegel niet goed onderhouden wordt neemt de gemeente deze weer op in het gemeentelijk onderhoud en wordt het tuintje verwijderd.

Spelregels boomtuintjes

Wanneer komt een boomspiegel in aanmerking?

- De boomspiegel ligt niet in een plantsoen / groenstrook
- Degene die de boomspiegel wil beplanten woont in de straat waar de boomspiegel ligt

Hoe ga je te werk?

- Vul het aanvraagformulier in op we website van de gemeente.
- De gemeente komt langs om de boomspiegel die je gaat aanplanten te markeren. Dit betekent dat de boomspiegel niet meer meegenomen wordt in de onderhoudsplanung van de gemeente. Je bent vanaf nu zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van de boomspiegel. Zo voorkomen we dat de plantjes die je gaat planten er bij het reguliere onderhoud uitgehaald worden.

- Je beplant de boomspiegel. Via IVN kun je tips krijgen over welke plantjes geschikt zijn.

Waar moet je op letten bij het aanplanten en onderhouden van je boomtuintje?

- Maak de boomspiegel niet groter. Laat alle stenen en tegels rond de spiegel liggen.
- Graaf bij het beplanten niet te diep en beschadig de wortels van de boom niet. Het helpt als je kleine/jonge planten plant. Knip geen wortels door die dikker zijn dan 1 cm. Kijk ook uit voor eventuele kabels en leidingen. Wanneer je kabels of leidingen tegenkomt moet je meteen contact opnemen met de gemeente of de kabelbeheerder.
- In de boomspiegel mogen alleen planten worden gezet. Hekjes, muurtjes, lampen of andere objecten zijn niet toegestaan.
- Voorkom overlast van groen voor voorbijgangers. Plant geen planten die overhangen, doornen of stekels hebben of giftig zijn.
- Plant geen bomen en plant geen planten met een sterk wortelstelsel zoals bamboe. Kies bij voorkeur planten die biologisch zijn en meerwaarde hebben voor vogels en/of insecten. Eventueel kan hier samengewerkt worden met het IVN. Je bent zelf verantwoordelijk voor de aanschaf van de beplanting en voor het onderhoud daarvan. Als het onderhoud achterblijft, verzoeken wij je binnen een redelijke termijn de situatie te herstellen. Als dat niet gebeurt, zal de gemeente de boomspiegel weer in onderhoud nemen. Dit betekent dat je plantjes verwijderd worden.

Let op!

- De boomspiegel is en blijft eigendom van de gemeente.
- De grond moet voor de gemeente en nutsbedrijven altijd bereikbaar zijn voor werkzaamheden, bijvoorbeeld als er een storing is. Het kan zijn dat de gemeente of nutsbedrijven tijdens werkzaamheden begroeiing moeten verwijderen. Als er schade optreedt kan deze niet op de gemeente of de nutsbedrijven worden verhaald.
- Als je de boomspiegel niet meer kan of wil onderhouden (bijvoorbeeld omdat je gaat verhuizen) zoek je iemand anders die het onderhoud van de boomspiegel overneemt of neem je contact op met de gemeente. In dat laatste geval wordt de boomspiegel weer opgenomen in de gemeentelijke onderhoudsplanning en worden de aangeplante plantjes verwijderd.

Evaluatie

Na 1 jaar vindt evaluatie plaats. Als de pilot goed loopt en uitvoerbaar is op grotere schaal zal voorgesteld worden om gevel- en boomtuintjes in gehele gemeente mogelijk te maken.

Bij evaluatie wordt gekeken naar:

- Veiligheid: zorgen tuintjes voor problemen met onderliggende kabels en leidingen? En ontstaan er geen problemen door belemmeringen op de stoep?
- Kosten en capaciteit: hoeveel kosten en capaciteit is de gemeente kwijt aan het project? Hierbij wordt gekeken naar administratieve werkzaamheden, uitvoerende werkzaamheden en afhandeling vragen en klachten.
- Vergroening: zorgen de tuintjes voor een groener straatbeeld? Wordt er water via de tuintjes geïnfiltreerd? Is volgens de deelnemers de biodiversiteit toegenomen?
- Staat van onderhoud: Worden de tuintjes goed onderhouden?
- Klachten: komen er klachten binnen over de tuintjes?
- Enthousiasme deelnemers en omwonenden: Zijn deelnemers enthousiast? Is het aantal deelnemers in de straat gedurende het jaar toegenomen? Zorgen de tuintjes voor interesse bij andere inwoners om ook een tuintje aan te leggen? Verhogen de tuintjes de samenhang in de straat?

Handhaving en klachten

1. De gemeente gaat niet actief controleren of de geveltuintjes en boomspiegels goed onderhouden worden. Als tijdens werkzaamheden (bijv. onderhoud van boomspiegels zonder tuintje) opvalt dat een tuintje niet of slecht onderhouden wordt, volgt de gemeente dit op en spreekt deelnemers aan.
2. Als er klachten binnenkomen volgt de gemeente deze op en spreekt als het nodig is deelnemers aan.
3. Bij geveltuintjes wordt de ambassadeur hierop aangesproken. Bij boomtuintjes de deelnemer.
4. Als de staat van het onderhoud na aanspreken niet verbetert wordt een geveltuintje ongedaan gemaakt en wordt een boomspiegel weer in het reguliere onderhoud opgenomen.